

Ondersteuning bij de oefening 'Omgaan met een calamiteit op school'

Doel: Oefen met uw crisisteam en ketenpartners met het omgaan met een calamiteit. Immers kan een calamiteit op elke school gebeuren. Dit hulpmiddel ondersteunt u daarbij.

Doelgroep: De casuïstiek is toegesneden op het voortgezet onderwijs. De oefening zelf is ook bruikbaar voor het primair onderwijs en het middelbaar beroeps onderwijs.

Duur van de oefening: 60 minuten
Vorbereiding: 30 - 60 minuten, afhankelijk van hoeveel tijd het kost externe partners te benaderen.

Vorbereiding

Kijk op calamiteitenteam.nl en bepaal welke van de twee casussen u wilt gebruiken: Sexting of Coming out. Vraag de link naar de volledige video op via communicatie@schoolenveiligheid.nl.

Benader uw ketenpartners voor deelname aan de oefening. Dit is een uitgelezen kans om te oefenen met situaties waarin u een beroep doet op de lokale samenwerking. U kunt denken aan de schoolcontactpersoon van de politie, de regionale GGD, Halt et cetera.

Plan een moment om met alle leden van het crisisteam en de externe partners om de oefening uit te voeren.

Zoek het crisisprotocol van uw school op. Zorg dat er een uitdraai van het protocol aanwezig is bij de oefening als naslagwerk. Of maak gebruik van de [checklist](#).

Spreek af wie de oefening begeleidt. De begeleider maakt geen deel uit van het crisisteam, maar komt zo nu en dan met nieuwe informatie of vragen tijdens de oefening. De begeleider neemt de werkvorm en de oefening door en kiest welke aanvullende informatie tussendoor wordt ingezet. Er zijn verschillende scenario's mogelijk. Welke is het meest aannemelijk in uw school?

Toelichting coöperatieve werkvorm

Vorm een binnen- en buitenkring. De binnenkring bestaat uit (een selectie van) het crisisteam. Dit zijn de personen die besluiten nemen. De buitenkring wordt gevormd door collega's die (de kern van) het crisisteam ondersteunen. Deze collega's halen en brengen informatie en adviseren de binnenkring. De personen in de binnenkring zitten met hun gezicht naar de buitenkring toe. En de personen in de buitenkring richten zich tot de binnenkring, zo ontstaan er twee concentrische cirkels.

Een derde groep wordt gevormd door de deelnemende externe partners. Zij nemen plaats elders in de ruimte. Zij kunnen benaderd worden voor advies en informatie door de buitenkring.

Na de introductie van de casus of het toevoegen van een nieuwe situatie of informatie doorloopt u steeds dezelfde stappen. U vraagt de binnenkring 'Wat krijgt nu prioriteit in deze situatie? Welke vragen zijn er? Wat moet er nog uitgezocht worden?' Laat de binnenkring met elkaar inventariseren wat de vragen zijn en laat ze die aan de buitenkring stellen. De buitenkring kan verduidelijkingsvragen stellen of tips geven. Vervolgens vraagt de buitenkring de gewenste informatie opvragen bij de aanwezige externe partners of bij andere bronnen. De buitenkring wisselt het antwoord uit met de collega uit de binnenkring. Vervolgens schuift iedereen een plek op.

In de werkvorm wordt er steeds van plaats gewisseld. Dit geeft energie en laat deelnemers in aanraking komen met verschillende gezichtspunten en ideeën. Het is aan te raden om te variëren in het draaien: varieer het aantal plaatsen dat men moet opschuiven of verander eens te draairichting.

Tip 1

Een voorbeeld van een samenstelling crisisteam: voorzitter CvB, directeur, locatieleider, pr-medewerker, veiligheidscoördinator.

Uitvoering

STAP 1 Speel de volledige video van de gekozen casus af.

STAP 2 Laat het crisisteam volgens het bestaande protocol te werk gaan.

De begeleider kan zo nodig tussendoor verdiepingsvragen stellen, als het crisisteam hier zelf niet mee komt. Dit zijn vragen die aan de binnenkring (zie toelichting werkvorm op pagina 2) gesteld kunnen worden. Sommige vragen zullen leiden tot opdrachten van de binnenkring aan de buitenkring:

- Wat zijn de risico's van de situatie?
- Welke acties zijn er nodig?
- Wat zijn de prioriteiten?
- Welke stappen moeten er genomen worden om intern te communiceren?
- Welke partners moet je inschakelen?
- Wanneer moet de politie ingelicht worden?
- Zoek uit wat er strafbaar is
- Moet er een externe professional aangetrokken worden? (bijv. communicatieadviseur)
- Hoe houdt de school de regie in eigen hand?

STAP 3 ***Interventies:***

Terwijl het crisisteam volgens protocol werkt, gaat de begeleider door naar de volgende fase in het nabootsen van de calamiteit: onaangekondigd het crisisteam overvallen met nieuw informatie en/of situatie waar naar gehandeld moet worden. Hieronder vier voorbeelden uit onze ervaring, maar zet vooral ook uw eigen ervaring in. U kunt zo veel interventies plegen als de tijd toestaat.

De pers meldt zich, via sociale media zijn de eerste signalen ontvangen dat er zich iets heeft voorgedaan. Wat is de reactie van school? Bereid in het team voor hoe hiermee om te gaan.

- Wat moet er worden geregeld?
- Wie is daarbij nodig?
- Welke volgorde hanteert u in uw handelen?
- Wat zijn aandachtspunten?

Een boze ouder komt de school binnen en eist een gesprek met de locatieleider/directeur. [Dit is een optie voor een rollenspel]

- Welke volgorde hanteert u in uw handelen?
- Wat zijn aandachtspunten?

In het geval van een sexting casus neemt de **vertrouwensinspectie** contact op. Er is een melding gemaakt.

- Wat moet er worden geregeld?
- Wie is daarbij nodig?

- Welke volgorde hanteert u in uw handelen?
- Wat zijn aandachtspunten?

De burgemeester neemt contact op. Hij wilt van de hoed en de rand weten. Hij moet geïnformeerd worden, omdat hij onderdeel is van de lokale driehoek, samen met de officier van justitie en de politie.

- Wat moet er worden geregeld?
- Wie heb je daarbij nodig?
- Welke volgorde hanteer je in je handelen?
- Wat zijn aandachtspunten?

STAP 4

Afronding:

Praat met elkaar de oefening na en formuleer een antwoord op de volgende twee vragen:

- Wat zijn de twee grootste dilemma's in de oefening?
- Wat zijn de te ondernemen acties naar aanleiding van wat er geleerd is door de oefening te doen? En wie voert die acties uit?

Tip 2

Evalueer de oefening. Plan hiervoor een moment in of verstuur een evaluatiemail. Wat kan er verbeterd worden? Moet het protocol aangepast worden? Sta ook stil bij hoe dit voor de schoolleider is geweest. De zorg voor deze persoon wordt vaak vergeten.

Hulplijnen

Helpdesk calamiteitenteam: 030 - 28 56 616 of helpdesk@schoolenveiligheid.nl

Publicatie [Als een ramp de school treft](#)

Publicatie [Checklist omgaan met calamiteiten in het onderwijs](#)